

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
111 51 Stockholm

Stockholm
2025-12-18

Vår referens
Olivia Karlsson

Dnr
LI2025/01620

Remissyttrande

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034

Företagarna har getts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna förslaget. Nedan följer våra huvudsakliga synpunkter.

Förslaget i korthet

Förslaget berör ett omfattande paket av lagförslag från EU-kommissionen, vilka utgör grunden för EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034. Remissen omfattar den nya ramförordningen samt en rad sektorspecifika förordningar.

Övergripande ramförordning (NRP-fonden)

Ramförordningen inrättar den nya övergripande fonden och fastställer gemensamma regler för planering, genomförande, finansiell förvaltning och kontroll. Den består dels av ett regelverk för nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP), dels ett regelverk för en EU-facilitet. NRPP syftar till att vara ett enda strategiskt dokument som varje medlemsland ska utarbeta för att planera och genomföra en stor del av sina EU-finansierade investeringar och ersätta det nuvarande systemet där medlemsländerna skapar flera separata nationella eller regionala program för varje enskild fond. EU-faciliteten ska bland annat möjliggöra snabb respons vid oförutsedda händelser och för nya prioriteringar med behov av samordning på EU-nivå.

Gemensamma jordbrukspolitiken (GJP)

Fastställer villkoren för stöd inom GJP, som nu integreras i NRPP. Fokus ligger på inkomststöd, miljö- och klimatåtgärder, riskhantering och generationsväxling. Innehåller även ändringar i EU:s skolprogram och regler för bl.a. en ny proteinsektor.

Sammanhållningspolitiken (ERUF & Sammanhållningsfonden)

Specificerar reglerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Sammanhållningsfonden. Syftar till att minska regionala skillnader, stödja hållbar stadsutveckling och främja territoriellt samarbete, som får en egen separat plan.

Socialpolitik (Europeiska socialfonden, ESF)

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

Anger villkoren för Europeiska socialfonden (ESF). Fonden ska främja sysselsättning av god kvalitet, kompetensutveckling, social inkludering och bekämpning av fattigdom, i linje med den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

Gemensamma fiskeripolitiken (GFP)

Reglerar stödet till GFP, den europeiska världshavspakten och havspolitik. Målen inkluderar hållbart fiske, en hållbar blå ekonomi, energiomställning och stöd till kustsamhällen.

Asyl, migration och integration

Inrättar stöd för att hantera migration, stärka det gemensamma asylsystemet, stödja laglig migration och integration samt främja återvändande. Förslaget är tätt kopplat till genomförandet av EU:s nya migrations- och asylpakt.

Inre säkerhet

Etablerar ett stöd för att stärka EU:s förmåga att bekämpa terrorism, organiserad brottslighet, cyberbrott och hybridhot, samt att skydda kritisk infrastruktur.

Gränsförvaltning och visering (Schengen)

Inrättar stöd för att stärka den europeiska integrerade gränsförvaltningen vid de yttre gränserna och den gemensamma viseringspolitiken. Syftet är att säkerställa ett välfungerande Schengenområde, underlätta laglig gränspassage och digitalisera viseringshanteringen.

Företagarnas inställning

Företagarna välkomnar de övergripande syftena med den föreslagna ramförordningen och de sektorsspecifika förordningarna, i synnerhet ambitionen att minska den administrativa bördan, förenkla regelverken, stärka konkurrenskraften och öka samordningen mellan olika politikområden.

Den stora förändringen med införandet av NRPP medför visserligen ökad flexibilitet som kan underlätta för individer och företag att hitta och få tillgång till finansieringsmöjligheter. Samtidigt riskerar dessa att leda till minskad förutsägbarhet och att den utlovade administrativa förenklingen uteblir. Om medlens inriktning fastställs i årliga arbetsprogram undergrävs därtill företagens möjlighet till långsiktiga, strategiska satsningar. Det är därför avgörande att det även inom en flexibel ram finns en långsiktig förutsägbarhet. Vidare är det avgörande att representanter för små och medelstora företag involveras som samarbetspartners när planerna utarbetas. NRPP:erna måste präglas av förenkling och prioritera projekt som direkt stärker små och medelstora företags konkurrenskraft, såsom förbättrad infrastruktur, tillgång till kompetent arbetskraft och utveckling av lokala marknader.

Företagarna är försiktigt positiva till övergången till en prestationsbaserad ersättningsmodell som stärker fokus på resultat. En modell som flyttar fokus från att redovisa kvitton och tidrapporter till att istället visa upp resultat har stor potential att minska den administrativa bördan för små och medelstora företag och samtidigt öka effektiviteten i använda medel. Samtidigt finns en påtaglig risk att det föreslagna ramverket är så omfattande och detaljerat att det i praktiken leder till ökad byråkrati. Företagarna betonar därför att den administrativa bördan måste minimeras för de företag som är slutmottagare av stöden. En prestationsbaserad modell måste vara balanserad, ändamålsenlig och enkel att använda. Systemet måste också definiera tydliga mål, delmål och resultatindikatorer och samtidigt tillåta flexibilitet för att hantera ändrade förutsättningar, vilket är särskilt viktigt i innovativa projekt. Slutligen måste säkerställas att utbetalningarna av ersättningarna till slutmottagare av stöden sker med en sådan snabbhet och regelbundenhet att även små och medelstora företag med begränsad likviditet kan delta.

Företagarna är starkt kritiska till förslaget expansiva inriktning. Budgetförslaget innebär utgifter som motsvarar 1,26 procent av EU:s samlade BNI och inkluderar dessutom fem nya kategorier av egna medel samt justeringar av befintliga egna medel. En växande budget är inte ett tecken på styrka, utan vittnar snarare om bristande prioriteringar. När nya satsningar behövs, som exempelvis ökat fokus på stärkt inre säkerhet, bör detta finansieras genom att omfördela medel från områden som med fördel kan hanteras nationellt, såsom delar av sammanhållningspolitiken. Kommissionen väljer istället att expandera den totala budgeten för att täcka nya satsningar. Företagarna anser att EU bör koncentrera sina resurser till kärnuppgifter som medlemsländerna inte kan lösa på egen hand, såsom att fördjupa den inre marknaden, driva en ambitiös frihandelspolitik och hantera genuint gränsöverskridande utmaningar. En expansiv budget riskerar att EU tar på sig uppgifter som, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, sköts bättre och mer effektivt på nationell nivå. Behovet av nya intäkter är en direkt konsekvens av denna brist på prioritering. Företagarna avstyrker därför bestämt alla förslag om att införa nya egna medel och skatter på EU-nivå. Beskattningsrätten är en fundamental del av den nationella suveräniteten och ska förbli en angelägenhet för medlemsstaternas parlament. Att överföra denna makt till EU vore ett steg i fel riktning och riskerar att leda till ett högre samlat skattetryck för företag och medborgare. Lösningen är inte att hitta nya sätt att beskatta, utan att anpassa utgifterna till en ansvarsfull och hållbar nivå som respekterar medlemsstaternas prioriteringar.

Företagarna motsätter sig även förslag om fasta procentsmål för klimat- och miljöutgifter. Sådana utgiftsmål skapar felaktiga incitament där fokus flyttas från att uppnå största möjliga miljönytta till att enbart uppfylla en utgiftskvot. Detta tenderar att leda till slöseri och ineffektivitet, då dyra projekt kan prioriteras framför mer kostnadseffektiva lösningar enbart för att de hjälper till att nå det monetära målet. Systemet riskerar att belöna den som spenderar mest, inte den som är mest innovativ. Om mätbara mål ska införas bör det istället handla om effektmål. Fokus måste ligga på att mäta faktiska resultat – såsom minskade koldioxidutsläpp eller ökad energieffektivitet. Det säkerställer att skattemedel används ansvarsfullt och att varje investerad krona bidrar till reell och mätbar klimat- och miljönytta.

Vidare understryker Företagarna vikten av att den digitala omvandlingen av den offentliga sektorn reellt minskar den administrativa bördan för små och medelstora företag. Det räcker inte att enbart digitalisera befintliga processer. Finansieringsprogram för digitalisering måste ställa tydliga krav på interoperabilitet, så att olika myndigheters och länders system kan utbyta data sömlöst med garanterat dataskydd. Målet måste vara att fullt ut tillämpa principen om "Once Only" – att en företagare endast behöver lämna samma uppgift till en myndighet en enda gång.

Slutligen anser Företagarna att det är av yttersta vikt att medel avsedda för små och medelstora företag hålls strikt åtskilda från andra finansieringsströmmar. Små och medelstora företag verkar under helt andra förutsättningar än andra bolag och har inte samma resurser att konkurrera om finansiering. Om dessa två kategorier tillåts söka från samma pott finns en överhängande risk att de större bolagen, med sina mer omfattande administrativa och finansiella muskler, tränger undan de mindre. Även om Företagarna i grunden är skeptiska till statliga företagsstöd, måste det när medel är specifikt reserverade för små och medelstora företag säkerställas att dessa inte kan tillfalla större bolag. Syftet med riktat stöd till små och medelstora företag undermineras om de tvingas konkurrera med aktörer som har helt andra förutsättningar.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Olivia Karlsson
Utredare
Företagarna